

FYLKESMANNEN I OPPLAND
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår referanse
201706653-2

Deres referanse
2017/159-2

Dato
29.03.2017

Vern av tidligere Hjerkinnskytefelt - Høring av verneforslag - innspill fra Sør-Trøndelag fylkeskommune

Bakgrunn (utdrag)

Fylkesmannen legger fram to vernealternativer til høring. Årsaken er at Snøheimvegen ble skilt ut i en egen prosess i Stortinget i 2008. Spørsmålet om tilbakeføring av vegen skal tilbake til Stortinget for en endelig avklaring høsten 2017. Videre åpner det ene alternativet for at også Vålåsjøhøvegen (fra Hjerkinnskytefelt fram til Grisungen) og vegen inn til Vesllie skal bestå, jf. nye føringer fra Klima- og miljødepartementet i brev av 2. juli 2015. De to vernealternativene kan også kombineres.

Vernealternativ 1:

- **Utvidelse av Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark** med ca. 159 km² i Lesja og Dovre kommuner.
- **Nytt Hjerkinnskytefelt landskapsvernområde** på ca. 18 km² i Dovre kommune.
- En mindre **utvidelse av Fokstugu landskapsvernområde** med ca. 0,65 km² i Lesja kommune.

Alternativ 1 innebærer også at to mindre områder i Fokstugu landskapsvernområde, på til sammen ca. 2,2 km², inngår i forslaget til utvidelse av nasjonalparken.

Vernealternativ 2:

- **Utvidelse av Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark** med ca. 122 km² i Lesja og Dovre kommuner.
- **Nytt Snøheimvegen biotopvernområde** på ca. 6,8 km² i Dovre kommune.
- **Nytt Hjerkinnskytefelt landskapsvernområde** på ca. 49 km² i Lesja og Dovre kommuner.
- En mindre **utvidelse av Fokstugu landskapsvernområde** med ca. 0,37 km² i Lesja kommune.

Alternativ 2 innebærer at de mindre områdene i Fokstugu landskapsvernområde som i alternativ 1 inngår i nasjonalparken, inngår i henholdsvis utvidelsen av nasjonalparken (området lengst vest på ca. 0,80 km²) og i Hjerkinnskytefelt landskapsvernområde (området lengst øst på ca. 1,4 km²).

Høringsinstansene skal ta stilling til verneplanens forslag til verneformer, vernegrenser på kart og tilhørende verneforskrifter for hvert område, samt om konsekvensene av et framtidig vern er tilstrekkelig belyst.

Saksbehandler: Tomas Lillehagen, tomas.lillehagen@stfk.no,

Postadresse:
Postboks 2350
sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Fylkeshuset
Erling Skakkesgt. 14
7004 TRONDHEIM

Telefon: +47 72 81 10 00
Bankkonto: 8601.27.27277
Org.nr.: 40021

E-postadresse:
Postmottak@stfk.no
Internett:
www.stfk.no

Konsekvensene av et framtidig vern for villreinen dreier seg derfor i all hovedsak om at man gjennom et vern vil kunne begrense og styre ferdselen i tid og rom i større grad enn i en framtidig situasjon uten vern av området (0-alternativet). I et mer langsiktig perspektiv vil et vern også hindre utbygging og inngrep som kan innebære negative effekter for villreinen. I et langsiktig perspektiv er det også viktig så langt som mulig å ta hensyn til at villrein har en vekslende arealbruk

Vurdering

Vern av tidligere skytefeltet på Hjerkinsn berører ikke Sør-Trøndelag fylke geografisk. Vern av skytefeltet har imidlertid regional påvirkning i forhold til landbruk og reiseliv. For landbruk forutsetter vi at dette ivaretas av Oppdal kommune.

Reiseliv

Det aktuelle området sammen med Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark utgjør en viktig ressurs for reiselivet i regionen, særlig for Oppdals-regionen.

I forskriften er friluftsliv ikke en del av verneformålet i tradisjonell forstand.

Videre gjelder: *Øvrig organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet, eller ferdselsformer som kan skade naturmiljøet, må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan.*

I forslag til forvaltningsplan under friluftsliv (7.3.1) heter det:

Kvalifiserte guider kan for eksempel kanalisere ferdselen slik at en aktivitet ikke kommer i konflikt med naturverdiene. De kan informere om naturverdiene og gjøre besøkende bevisste på hvordan de bør ferdes i slike områder. Guider kan således bidra til å skåne områder som er særlig sårbare for forstyrrelse ved blant annet å lede ferdsel til områder som har større tåleevne.

Om konsekvenser:

Konsekvensene av et vern for skytefeltets funksjon som område for organiserte aktiviteter vurderes gjennomgående som stor negativ (meget stor for moskussafarier), med unntak av hundepøver og dressurtrening av fuglehunder. Verdien området har for alle typene av organiserte aktiviteter som drives i området – riding, moskussafari, kjøring med hundespenn, fotosafari og hundepøver/-trening – er vurdert som stor. Samtidig er vurderingene at begge vernealternativene har stor negativ påvirkning på alle aktivitetene, med det ene unntaket nevnt over.

Kommentar:

For organisert ferdsel med hest og kjøring med hundespenn er det foreslått retningslinjer som tilsier at aktivitetsnivået ikke skal økes i særlig grad, men holdes på dagens nivå.

Organisert ferdsel til fots kan tillates etter søknad.

Dersom forvaltningen lykkes i sitt samarbeid med reiselivet om å øke andelen som benytter organisert ferdsel (implisitt en mulig reduksjon av andelen som benytter «allmennhetens frie ferdsel»), vil det være behov for et handlingsrom, dvs. rom før økning aktivitetsnivået knyttet til organisert ferdsel. Slik retningslinjene foreligger i høringen er det her en motsetning mellom disse punktene.

Vi anbefaler at retningslinjene for organisert ferdsel med hest, organisert kjøring med hund og organisert ferdsel til fots endres slik at de vil kunne ta høyde for en ønsket utvikling med bruk av kvalifiserte guider. Et slikt handlingsrom vil også gi muligheter for flere

næringsaktører til å benytte seg av området, som igjen vil bidra til bærekraftig økonomisk vekst.

Generelt er utfordringen med å innføre restriksjoner av hensyn for villrein knyttet til allmennhetens frie ferdsel. Det viser også erfaringer vi har fra Forollhogna nasjonalpark. Ikke-organisert fototurisme vil utgjøre en særlig utfordring i de mest sårbare områdene for villrein. Bruk av organiserte tilbud og kvalifiserte guider vil kunne være et nyttig redskap for å redusere påvirkning for villrein gjennom hele året. Området med teltforbud er et tiltak som vil kunne virke positivt med tanke på reduksjon av omfanget av fri ferdsel i sentrale villreinområder. Forbudet mot organisert ferdsel til fots i begge alternativer etter 19.august vil være en begrensning for organisert guiding i forbindelse med jakt. Jakt er tillatt, men guiding knyttet til jakt er ikke omtalt.

Regional plan for Dovrefjellområdet

Regional plan for Dovrefjellområdet er i Departementet til avgjørelse. Ut fra at det er reist innvending til vedtak i Møre og Romsdal og Oppland, fra fylkesmennene i de samme fylkene.

Ad relasjon mellom verneplan og regional plan, nærmere bestemt Snøheimvegen, var oppe tidlig i prosessen i forbindelse med planprogrammet: Her sier departementet:

Vi ber om at videre regional omtale av Snøheimvegen avventer beslutningen om hva som skal skje med vege.

Dette ut fra:

Verneplan for Hjerkinnskytefelt, oppstartsmelding, Fylkesmannen i Oppland, 01.07.2013 · St.prp. 1S MD/FD 2014-2015, vedrørende Hjerkinnskytefeltet.

St.prp. seier at forsøket med skyttelbuss til Snøheim skal halde fram t.o.m. 2017. På bakgrunn av erfaringene med forsøket skal det takast stilling til om vege skal oppretthaldast. St.prp. seier at andre vegar i skytefeltet «skal sanerast som føreset.

Verneplan for Hjerkinnskytefelt er omtalt i Regional plan for Dovrefjellområdet – planomtale og konsekvensutredning (A) - Fylkesrådmannen sitt forslag, januar 2016, pkt. 2.3.1. [link](#)

Konklusjon

Samlet sett anser fylkesrådmannen at det er utarbeidet et verneforslag med to gode alternativer. Alternativ 2 vil gi størst spillerom for utvikling av bærekraftig reiseliv i regionen.

Fylkesrådmannen anbefaler vernealternativ 2, med retningslinjer som tar høyde for et økt handlingsrom for organisert ferdsel ved bruk av kvalifiserte guider, samt foreslåtte avbøtende tiltak for reiseliv. Dette for å ivareta regionale utviklingsperspektiver for naturbasert reiseliv. Tematikken bør belyses nærmere.

Med bakgrunn i den geografiske avgrensingen for verneforslaget har fylkesrådmannen ingen øvrige innspill per dags dato.

Med hilsen

Fagsjef
Vigdís Espnes Landheim

Tomas Lillehagen
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.